L'AMIC CARMEL D'ASCÓ

Pere Muñoz, President del CERE

Article publicat a FÒRUM

L'amic Carmel ens ha deixat, després d'una llarga malaltia, el 29 de febrer, just aquest dia que l'any de traspàs ens dóna, dissabte, a l'hora de carnestoltes, en Carmel ens ha dit adéu! *"Quin esgarrifament! El primer instant és jugar, sortir de l'aigua, buscar aire. Però el meu amor ja és el riu... M'engoleixo el riu per fer-lo meu, o és ell que m'engoleix per fer-me seu? Surto altre cop per dir adéu a la terra. Quina mort més dolça. És la felicitat suprema. Ja sóc riu!"* Ens ho va dir en escriure *El meu riu, l'Ebre.*

En recordar la seva extensa, variada i de vegades atípica trajectòria cultural hem de fer esment a la figura del "savi antic", aquell intel.lectual humanista que ho abastava tot, la memòria històrica de la seva comunitat, la consciència del seu poble, autodidacta, heterodox, amant de tot allò que l'envolta, arrelat íntimament a la seva terra i a la seva gent. Amb una curiositat engrescadora, en Carmel, estudiava i investigava sobre temes variats, fent bona una màxima que li agradava recordar, *"fan més els que volen que no pas els que poden"*. Així féu treballs d'arqueologia, els costums tradicionals, botànica, investigà els templers, els càtars, els llocs màgics de la Ribera, els moriscos, el beat màrtir Pere Sans, la toponímia asconenca, les centrals nuclears i el molí d'en Magrinyà, *"que ni ha molgut, ni mòlt, ni moldrà"*, l'Ebre... Coneixedor com ningú de tots els pobles d'aquestes contrades, fou posseïdor de tota una activitat exultant. Si a més hi afegim la seva passió per la fotografia, la poesia i la pintura, el col.leccionisme i el periodisme, la síntesi ens donarà la imatge d'en Carmel Biarnés d'Ascó.

La seva obra l'hem de remarcar cronològicament: Es dóna a conèixer amb l'estudi *Moros i moriscos a la Ribera d'Ebre* en la col.lecció "Episodis de la Història", era l'any 1972, venia a omplir un buit important en la historiografia de casa nostra; anys després reincidiria ampliant la documentació amb l'estudi *Els moriscos a Catalunya*. El 1982 publicà *El Beat Pere Sans d'Ascó (Vida, martiri i glorificació)* amb pròleg de l'aleshores bisbe de Tortosa Ricard Ma. Carles. El 1984 amb Josep Cid publicà *La guia de la Ribera d'Ebre*, una de les obres més representatives de la comarca. El 1985 s'endinsà en el camp de la narrativa amb un recull de vivències prologat per l'escriptor de ponent Vidal Vidal, el titulà *El meu riu, l'Ebre*, l'obra de Ramon Llull impregnà els seus escrits. Aquest mateix any guanyà el II premi d'assaig de la Ribera d'Ebre amb un estudi sobre la *Implantació de l'orde del temple a la Ribera d'Ebre*, publicat pel mateix C.E.R.E. amb pròleg del riberenc Artur Bladé Desumvila. *La navegació fluvial per l'Ebre* seria la darrera obra publicada.

Membre fundador del C.E.R.E, participà activament en les seves activitats, d'uns anys ençà la seva vitalitat s'havia esmorteït per culpa de

la seva malaltia, tot i així feia col.laboracions puntuals, tenia molts treballs que volia ordenar: la toponímia asconenca, la guia d'Ascó, el guió d'un còmic... com albirant el seu destí, darrerament treballà intensament, il.lusionat per la sortida i presentació per Sant Jordi d'una història novel.lada sobre el morisc i bandoler Roget d'Ascó, treball lloat per l'arabista Miquel d'Epalza. Per Nadal tingué temps d'arranjar un pintoresc pessebre amb contínues al.lusions al seu poble i al seu riu, tingué temps d'ordenar de nou la seva extensa biblioteca a l'estatge de l'antiga farmàcia que heretà del seu pare, reorganitzà el que segurament deu ser la pinacoteca més representativa d'artistes riberencs.

De Flix estant, m'agradaria agrair-li i alhora recordar l'amic Carmel amb una part de les poesies més boniques que s'han escrit del meu poble, que ell anomenà L'hereu de l'Ebre,

"Amb una immensa rotllana
al davant mateix de Flix,
l'Ebre balla una sardana...
i l'aigua com relluïx!
I mentre punteja i salta,
tan a prop de l'Aragó
l'Ebre a Flix besa la galta
i es fa llum aquest petó."